

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA
— INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Problematika povečanja osebnih dohodkov v Iskri

V zvezi s podražitvijo nekaterih prehrabnih artiklov in sploh z akcijo za dvig življenjskega standarda naših delovnih ljudi, so v kolektivih začeli z dviganjem OD. Tudi v našem podjetju so bili na tem področju že sprejeti prvi sklepi. Tako je DS podjetja na svoji 2. seji dne 24. 7. 1964 sprejel sklep o zvišanju OD mesečno v neto znesku za 1500 din od 1. avgusta 1964 dalje. UO pa je na svoji 7. seji dne 3. 8. 1964 v zvezi s stališčem naših družbeno-političnih skupnosti glede minimalne povečave OD v višini 1500 idn sprejel predlog, naj se OD od avgusta dalje povečajo v našem podjetju od 1500 din do največ 3000 din. V tej zvezi so bila dana že tudi ustrezna navodila od strani našega organizacijsko-kadrovskega sektorja, da se to povišanje OD od 1.500 do 3000 din začne z avgustom letos in da bo to DS, ki mora ta sklep še potrditi, potem naknadno ta sklep potrdil. Tako se pri nas v sedanji fazi rešuje vprašanje povečanja OD.

Kakšno večje povečanje OD v okviru našega podjetja ni bilo možno, ker ni za to na razpolago finančnih sredstev. Popolnoma razumljivo je, da lahko OD povečamo le v skladu s finančnimi možnostmi podjetja. Ne smemo prezehtati, da je naš povprečni OD po podatkih, s katerimi razpolagamo, znašal za mesec junij 1964 skupaj z Zavodom za avtomatizacijo 45.990 din in, da se bo to povprečje s tem povečanjem dvignilo na blizu 49.000 din. Sredstva za to povečanje OD so bila pridobljena zlasti s tem, ker podjetje razpolaga s sredstvi, ki jih je dobilo z ukinitvijo prispevka družbeno-investicijskemu skladu, kjer del pripada gospodarskim organizacijam ter smo tako ta sredstva vložili v sklad OD. Na kakšno večje povečanje pa zaenkrat ne moremo računati v našem podjetju, ker nam to ne dovoljujejo ekonomske možnosti, zlasti pa velike obveznosti, ki jih imamo z anuitetami do novogradenj.

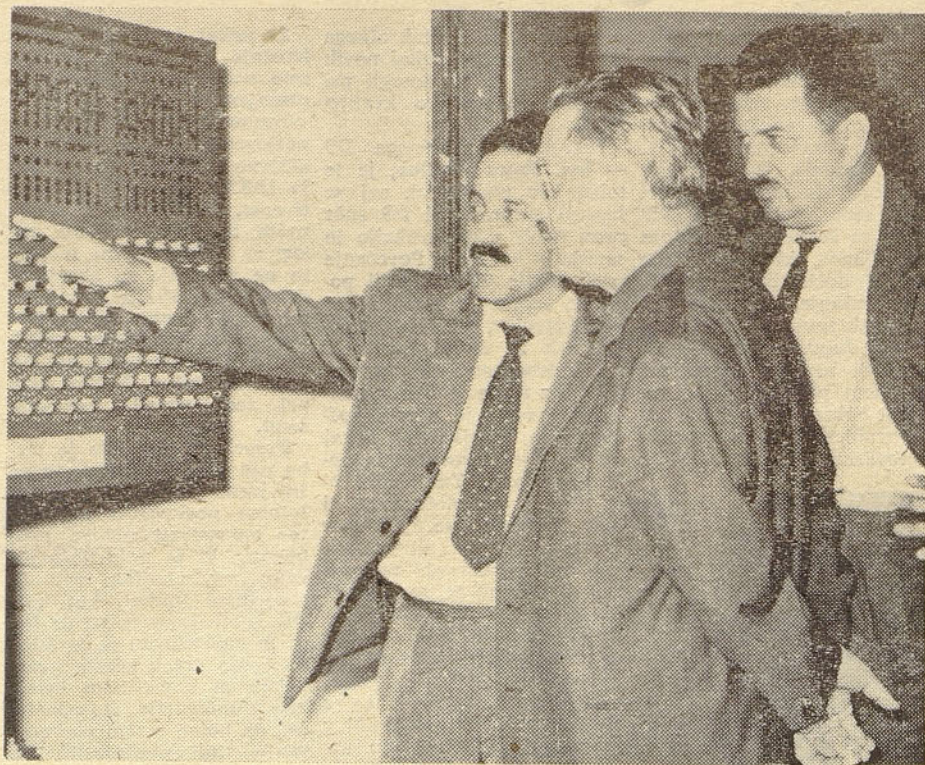
Resolucija o temeljnih merilih za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema čer med drugim navaja še ukinitvev raznih drugih obveznosti do družbe in s tem

sprostitev določenih sredstev gospodarskim organizacijam, katera bi lahko bila uporabljena za dvig OD, vendar do sedaj še zakoniti predpisi, ki bi ostale obstoječe obveznosti ukinili, niso bili izdani, tako da zaenkrat na še razna druga razpoložljiva sredstva ne moremo računati. Razumljivo — v kolikor bodo podjetju na razpolago še kakšna sredstva, ki jih bo možno usmeriti v povišanje OD — bodo organi upravljanja o tem razpravljali ter ustrezno ukrepali.

Vsem članom kolektiva mora biti popolnoma jasno, da lahko povišujemo OD le, v kolikor nam dopuščajo naše ekonomske možnosti. V okviru teh ekonomskih možnosti pa so se ta povečanja tudi realizirala.

G. P.

Tovariš Kardelj obiskal ZZA

Dne 18. 8. 1964 je predsednik Zvezne ljudske skupščine tov. Edvard Kardelj obiskal Zavod za avtomatizacijo. Tov. Edvarda Kardelja so sprejeli predstavniki podjetja »Iskra« in Zavoda za avtomatizacijo. Med daljšim razgovorom so predstavniki

podjetja in Zavoda seznanili tov. Kardelja z delom ISKRE in ZAVODA ter z najbolj perečimi problemi, s katerimi se oba delovna kolektiva srečujejeta pri svojem vsakodnevnem delu.

Po razgovoru si je visoki gost ogledal najpomembnej-

še laboratorije Zavoda in se zanimal za najnovejše dosežke, ki jih je Zavod razvil.

Na sliki: dr. Anton Ogorelec in ing. Mario Jež pojasnujeta predsedniku Zvezne ljudske skupščine SFRJ delovanje in ustroj programatorja.

Pred novim šolskim letom in starimi problemi

Šolski center ISKRA je za novo šolsko leto 1964-65 pripravil razen rednega študija na TSS v Kranju ter na poklicnih šolah v Kranju in Ljubljani, še zelo bogat program izobraževanja odraslih. Le-tem bo SC omogočil izredni študij na Visoki tehnični šoli (I. stopnja fakultete) strojne in elektro stroke v Kranju in Ljubljani, kakor tudi na TSS v Ljubljani, Kranju, Trzinu in Novem mestu. Nadalje bodo dokaj številni člani kolektiva Iskre študirali tudi na Višji kadrovske šoli v Kranju — na oddelku za organizacijo dela in za kadrovske dejavnosti, nekaterim pa je SC ISKRA organiziral študij na Ekonomski šoli v Kranju in Kranju in Ljubljani.

Izpolnitev tega obsežnega programa dopolnilnega izobraževanja kadrov za potrebe podjetja bo vsekakor terjala od kolektiva SC izredne napore, saj so njegove naloge precej večje od dejanskih možnosti. Največje težave predstavljajo vsekakor prepičle prostorske zmogljivosti in zmogljivosti strojnih delavnic za praktični pouk.

Predvidena I. etapa gradnje novega Šolskega centra Iskre na Zlatem polju v Kranju je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v zamudi. Nujno potrebna pa so tudi adaptacijska dela v obstoječih poklicnih šolah v Kranju

in v na novo pridobljenih provizorijih v Ljubljani. Seveda pa niso potrebne samo adaptacije — problem predstavlja tudi oprema teh šol.

In končno še, eden perečih problemov — namestitvev učencev po raznih tujih internatih, ker lastnih stanovanjskih zmogljivosti Šolski center nima. Dogaja se celo, da številni učenci, čeravno so se prijavili, ne morejo štu-

dirati na naših šolah, ker so pač brez stanovanj v kraju šolanja.

Medtem, ko je Šolski center glede rednega učnega kadra zdaj že nekako konsolidiran, pa so še vedno težave s potrebnimi honorarnimi predavatelji zlasti zaradi nenotnosti v podajanju učne snovi in slabe stimulacije, ki je posledica pičlih finančnih sredstev, s katerimi posluje Šolski center.

Glede na rast podjetja in njegove perspektive v prihodnjih letih, pomeni izobraževanje kadrov zelo pomembno vprašanje, kateremu bi vsekakor kazalo posvečati največjo in vsestransko pozornost in najti nujno potrebna sredstva, s katerimi bi Šolski center lahko izpolnjeval svoje obveznosti do kvalitetnih kadrov, ki jih potrebujejo iz leta v leto več.

Delo v Lipnici je zopet zaživelo

Pred meseci je bil naš obrat v Lipnici v zelo težkem položaju. Po zelo intenzivnem delu v preteklem letu, ko je bilo treba večkrat nadaljevati z delom tudi popoldne, je kar naenkrat zmanjkalo dela. Prenehati je bilo treba z izdelavo štirimestnega števecva pogovorov, ker ni več ustrežal zahtevam tržišča. Ko je bila izdobljena celotna količina številčnikov za izvoz, se je stanje še poslabšalo posebno zato, ker so tudi potrebe po številčnikih za montažo števecva padle.

Vsi smo vedeli, da je to stanje samo začasno, saj je program Lipnice tak, da v celoti zaseda vse njene zmogljivosti. Po računih so bile prostorske kapacitete še celo premajhne in je bilo zato od-

ločeno, naj se stavba dvigne za eno nadstropje.

Kritično stanje je nastopilo prav v trenutku, ko so bila gradbena dela v polnem teku. Zakaj zidamo, če nimamo dela nit v obstoječih prostorih, so vpraševali delavci? Toda prenehati z gradnjo bi bilo nesmiselno, saj bi to pomenilo korak nazaj. Zato smo hoteli s pripravo novih izdelkov, da bi delo spe: čimprej normalno steklo. V vmesnem obdobju smo si pa pomagali tako, da smo iz matične tovarne v Kranju prenesli v Lipnico nekaj izdelkov, ki so pomagali prebroditi najhujše težave. V izredno kratkem času smo v Lipnici prevzeli izdelavo mikrofonskih vložkov, tokovnih varovalk in nekaterih elementov za telefonske centra-

le. Med tem časom se je z vso hitrostjo delalo na osvajanju petmestnega števecva pogovorov in dvotarifnega številčnika.

Danes novi števec pogovorov v Lipnici že teče. Delavci so z veseljem prijeli za delo in kontrolna naprava že pregleduje prve izdelane količine. Iskra je prišla do izdelka, ki ustreza sodobni tehniki, poleg tega bomo pa zamašili vrzel, ki je nekaj časa vladala v Iskrinem proizvodnem programu.

Poskusna proizvodnja v Kranju je pripravila za proizvodnjo tudi dvotarifni številčnik. Izdelujejo že sestavne dele in v kratkem bodo prišli prvi številčniki v Kranju in proizvodnja dvotarifnih števecov bo lahko stekla z (Nadaljevanje na 2. strani)

Kakor smo poročali v prejšnji številki našega tednika, je obrat »Zarnice« v Ljubljani zabeležil ob koncu avgusta 10-letnico svojega obstoja. Prvi predsednik DS tov. Vlado Jugovič, je med drugim dejal, da je bil prvi delavski svet izvoljen leta 1959 in, da se še dobro spominja vseh članov, ki jih je bilo tedaj 11, dočim jih je zdaj 15. Na vprašanje, kako je DS opravljal zaupano mu delo, je tov. Jugovič povedal, da so imeli krepko oporo pri matičnem podjetju IEV, zato kot »obrat« niso imeli takih problemov kot samostojna tovarna. Vsekakor je bila

največja želja že takratnega DS, da bi dobili nekaj novih strojev, in da bi dosegli pri izdelkih zadovoljivo kvaliteto.

Predsednik zdajšnjega DS — tov. Janez Bratina, je te misli kar nadaljeval, saj se mnogo razprav pri DS suče prav okoli rekonstrukcije in seveda — kvalitete. Povečanje proizvodnje je vsakdanji pogovor, čeprav je razen nekaj novih strojev, ves ostali strojni park že dokaj izrabljen. Predvideno strojno opremo čakajo z največjo nestrpnostjo. Še vedno je preveč ročnega dela, manjka tudi nekaj merilnih instrumentov in optičnih priprav. Tudi kadri bi se morali v bodoče vzgajati bolj sistematično. (Primer Tesla, TEŽ!)

To ni jadikovanje nad nečim, kar še ni; ne, to je skrb, da bi jih čas ne pretekel, in da si takrat ne bi očitali, da so nekaj zamudili. Da se stanje očitno izboljšuje, kažejo tudi osebni dohodki, ki so se v kratkem času pomaknili v povprečju za 10.000 din navzgor. Splošno povprečje je sicer še vedno pod nivojem nekaterih tovarn Iskre, kar pa ni krivda kolektiva, pač pa predvsem zastareli strojni park in težave pri uvozu reprod-materiala.

Zaradi nizkih osebnih dohodkov v prejšnjih letih, je bila fluktuacija še v lanskem letu precejšnja, dočim je letošnje leto stanje znatno

boljše. Povečini so v tem obratu, ki šteje 226 članov, zaposlene ženske, moških je le 10 odstotkov. Zastavljeni plan v znesku 787 milijonov, ki je po pripovedovanju, dokaj visok — bodo dosegli, morda celo presegli, če ne bo nepredvidenih ovir, posebno pri nabavi materiala.

Ze nekaj časa, posebno pa letošnje leto, se naš časopis zelo trudi, da bi se s svojim pisanjem, s svojo vsebino in obravnavanjem življenja in poslovanja našega podjetja, aktivno vključil v proces boja ISKRE za večjo produktivnost, izboljšanje kvalitete naših izdelkov, znižanje zalog, za dvig poslovne morale in ne nazadnje za skrajšani delovni čas. Pri tem smo sami pisali članke, ali pa naprošali strokovnjake, vodilne ljudi in apelirali na vse člane kolektiva. Koliko smo pri tem uspeli, presodite sami.

Prepričani smo, da je treba naš kolektiv redno, točno in jasno informirati o celotnem poslovanju podjetja ter nakazovati rešitve problemov, ki se pojavljajo pri delu, medsebojnih odnosih tako med ljudmi, kot med DE znotraj podjetja, če hočemo napredovati in to tako, da bomo držali korak z razvojem in napredkom ostale elektroindustrije Jugoslavije oz., da bomo v tem napredovanju tudi prednjačili. Da pa bi ujeli korak, moramo vedeti tudi za razloge, zakaj smo zaostali, da bi napake in pomanjkljivosti, slabosti in zapreke laže odstranili. Razumem, da so v Iskri ljudje, ki se silovito trudijo speljati voz, toda vsi skupaj bi to opravili precej laže in tudi uspeh bi bil večji.

V Iskri je dovolj problemov, o katerih bi bilo potrebno spregovoriti prek našega časopisa, prav z željo, da bi odstranili zapreke za hitrejši napredek podjetja. In ker časopis sam od sebe tega ne bi mogel zadovoljivo opraviti, vabimo vse, ki jim je pri srcu ISKRA, da nas v tej naši akciji podprete s svojimi prispevki — kritičnimi članki za časopis in s svojim aktivnim angažiranjem na svojem delovnem mestu, v organih upravljanja in drugih organih ter strokovnih teamih.

Skoda, da je med nami še vedno preveč razširjeno tisto znano izgovarjanje: »veste, nerodno je — saj ni potrebno — ne vem kako bo izzvenelo, utegnili bi me napačno razumeti — zakaj naj bi prav jaz pisal o tem — to se mene ne tiče — če nočejo tisti, ki so za to plačani, zakaj naj bi pa jaz« in podobno. Molk o nekem problemu v našem časopisu se zdalec ne pomeni, da ljudje o njem ne govorijo in da ne obstaja. Zato mislim, je treba spregovoriti, pa čeprav nekateri vplivni člani kolektiva menijo, da bi obravnava »nekih« problemov prek časopisa samo škodila ISKRI. Prepričan sem, če bi mi n. pr.

lani objavili v časopisu, da je v tej in tej tovarni že leto dni nov avtomat za navijanje tuljav, ki je stal kolektiv precej milijonov, stoji nekje na hodniku neizkoriščen, potem mi tega ne bi bilo treba napisati danes, da sedaj teče pač že drugo leto. Treba bi bilo objaviti samo: v kateri tovarni je ta stroj, kdo ga je nabavil in po čigavem nalogu — in v deli bi čudež... Ali, lani je potekalo zelo uspešno mladinsko tekmovanje za dvig produktivnosti. Podanih je bilo okoli 300 predlogov za racionalizacije, oz. izboljšanje poslovanja — toda o tem, kakšni so bili predlogi, kdo jih je obravnaval, koliko so vredne realizirane racionalizacije in sploh o izkušnjah tega tekmovanja, kaj posebnega nismo brali. Mladina sama pa tudi molči.

Zato: vsem bralcem s tem sporočamo, da otvarjamo v časopisu novo rubriko

KRITIKE, MNENJA

in vas vabimo k sodelovanju, kajti potrebna nam je akcija, boj mnenj in odprta razprava o našem življenju, delovanju in gospodarjenju, za napredek in procvit ISKRE.

Igor Slavec

Tov. Janez Bratina

Šolski center Iskra

sporoča, da se bo redni šolski pouk pričel dne 7. septembra 1964, in sicer:

- na poklicni šoli elektrotehniške in kovinarske stroke v Kranju za učence vseh treh letnikov ob 7. uri;
- na tehniški šoli elektrotehniške in strojne stroke v Kranju za učence I. in II. letnika ob 14. uri, za učence III. letnika ob 7. uri;
- na poklicni šoli elektrotehniške in kovinarske stroke v Ljubljani, Linhartova 35, za učence I. letnika ob 10. uri, za učence II. letnika ob 7. uri in za učence III. letnika ob 8. uri.

Uprava ŠC ISKRA

(Nadaljevanje s 1. strani)

domačimi številčniki. Doselej smo le-te namreč uvažali. Poleg tega, da so bila potrebna znatna devizna sredstva, saj je uvožen številčnik zelo drag, smo teh števecv lahko montirali le manjše količine, ker dobave iz inozemstva niso bile redne.

Ado

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem sodelavcem kolektiva telefonije in sindikatu EE GPS v Kranju za izraze sožalja in poklonjenosti cvetje. Avgust Smole

Lipnica ima danes težave tudi s proizvodnjo stikalnih ur, saj je le-ta samo delno osvojena, ker precej delov še uvažamo. Deli iz uvoza ne prihajajo redno, kar povzroča zastoje v Lipnici in pomanjkanje stikalnih ur na tržišču. Tudi tukaj se bo treba čimprej postaviti na lastne noge. Zavod za avto-

matizacijo je doslej uvožene dele že razvil in oddal dokumentacijo. Na nas pa je zdaj, da proizvodnjo čimprej pripravimo in s tem Lipnici zagotovimo tekoče delo.

Danes delavci v Lipnici nimajo več strahu kaj bo jutri. Novi izdelki so tu in delo v novih prostorih je že steklo. Ko se bo nabralo nekaj sredstev, bo treba dokončati še skladišče, ki bo ob razširjenosti proizvodnji nujno potrebno. Če omenimo še novi stanovanjski blok, v katerega so na nekaj članov kolektiva kmalu vselili, potem vidimo, da delavci v Lipnici lahko z zaupanjem gledajo v bodočnost.

Delo in problemi PSO

Na mnoga vprašanja, ki jih je uredništvo poslalo vodstvu Prodajno servisne organizacije, ali na kratko PSO — je direktor tov. Metod Rotar poslal obširno poročilo, ki ga bomo zaradi aktualnosti objavili v celoti in to v treh nadaljevanjih. Prvi del bo obsegal rezultate prodaje in odgovor na kritiko na račun visokih zalog gotovih izdelkov in slabe izterjave dolžnikov.

za 1 milijardo din presežena prodaja v juliju preteklega leta. Z rezultatom sem lahko zadovoljen, saj priča o tem, da se je naš kolektiv tudi letos zavzel za izpolnitev svojih obveznosti do podjetja.

Uspešno poteka tudi prodaja rezervnih delov, kjer je naloga za I. polletje izpolnjena s 114%; prav tako tudi servisne delavnice in pa zunanja montaža uspešno izpolnjujeta planske naloge letošnjega leta.

Za kompleksno oceno teh rezultatov poslovanja prvih sedmih mesecev letošnjega leta je potrebno dodati, da tovarne ne izpolnjujejo svojih proizvodnih nalog letošnjega leta v celoti. Tako imamo večje izpade po

količini, še večje pa pri asortimanskem izpolnjevanju plana.

Izpadi so predvsem na tistih proizvodnih področjih, kjer obstoji visoka konjunkturna in imamo čvrste obveze, kot so to avtoelektrika, zatem avtomatska telefonija, elektronske naprave, RA zveze in telekomandne ter usmerniške naprave. Zaradi tega smo morali posebne napore vložiti v prodajo zalog prenešenih iz lanskega leta, da smo lahko dosegli take rezultate v prodaji.

NA RACUN VISOKIH ZALOG — NI RAZLOGA ZA KRITIKO

Kar zadeva zaloge gotovih izdelkov se mi zdi, da ni razloga za kritiko, ker so

iste po stanju konec junija znatno nižje od stanja začetkom letošnjega leta in niso visoke, ampak so celo pod normativom. V primerjavi s stanjem zalog s 1.1.64 so se iste znižale pri znatno povečani proizvodnji za prek 250 milij. din in znašajo sedaj ca 2.500.000.000 din. Razloge sem navedel že v odgovoru na prvo vprašanje in bi želel le poudariti, da smo v celoti rešili problem prodaje zalog električnih števecv in, da smo tudi v vseh ostalih panogah znižali zaloge v primerjavi s stanjem ob začetku leta. Konec junija so porasle le zaloge RA sprejemnikov in gramofonov, kar pa je izrazito sezonskega značaja in računamo, da bomo tudi te zaloge do konca leta normalizirali.

DOSEŽENI REZULTATI I. POLLETJA V PSO V SKLADU S POVEČANIM OBSEGOM DANIH NALOG

Gospodarski plan podjetja tudi za letošnje leto izredno povečuje obseg nalog, ki jih mora na področju blagovnega prometa in servisnih ter montažnih storitev opraviti

PSO. Doseženi rezultati I. polletja so v skladu s tem povečanjem, saj smo v I. polovici leta prodali kar za 7 milijard din več blaga, kakor v istem obdobju lani in s tem dosegli indeks 163. K temu naj dodam, da je tudi rezultat za julij relativno ugoden, saj je prodaja dosegla 3 milijarde din, s čimer je

Smisel in vsebina kolektivnega vodenja

Vodenje sodi v našem podjetju še vedno med dejavnost, ki jo obvladujejo naši voditelji skoraj izključno s svojimi prirojenimi nagnenji (dispozicijami), nagonom (instinktom) in s svojimi pridobljenimi izkušnjami, zelo malo pa z uporabo znanstvenih metod teorije vodenja. Tako stanje omogoča izrazito individualizirano vodenje, ki je v nasprotju s samim seboj.

Vodenje je namreč ena od disciplin organiziranja, katere namen je — zavestno usmerjanje in vzpodbujanje drugih ljudi, da bi opravili svojo nalogo, ki je sestavni del neke širše naloge. Za bolj točno in enostavnejšo opredelitev funkcije vodenja bi lahko uporabili tudi Platonovo definicijo države: »Da bi ustvarili celoto, ki je večja od vsote njenih sestavnih enot.«

Če naj torej vodje usmerjajo delo drugih ljudi k istemu cilju, potem je jasno, da mora biti to usmerjanje

enotno in premišljeno, to pa je lahko le tedaj, če izhaja na vseh nivojih (položajih) iz istih osnov, ki jih lahko daje le teorija. Nepoznavanje teorije pa je tudi zelo resna ovira pri uvajanju kolektivnega vodenja, zakaj kolektivno delo brez poznavanja in spoštovanja pravil ne prinaša rezultatov, ki so večji od vsote. Če pri tako individualiziranem vodenju ni jasno določenih skupnih ciljev, ki bi tako »decentralizirano« vodenje interesno povezovali v celoto, tedaj vodenje zaide v krizo. Znački (simptomi) krize so nezadovoljstvo pri delu, slabi medsebojni odnosi, pomanjkanja interesa za delo in slabi poslovni rezultati.

Ker rešujemo take krize na simptomatski način, tako kot so delali v medicini takrat, ko še niso poznali pomembnosti analitičnih preiskovalnih metod, lahko posledice samo ublažujemo, to pa je isto kot če odlagamo plačilo dolga s progresivno

obrestno mero. Simptomatske metode uporabljamo tudi v našem podjetju, ker je zato potrebno več izkušenj in manj strokovnega znanja, ne nazadnje pa tudi zato, ker je tak način hitrejši.

Prav gotovo je lažje izdelati nov sistem obračuna, planiranja ali nagrajevanja, kot pa uveljaviti enega od obstoječih v svetu že preizkušenih sistemov vodenja. Sistem vodenja je gotovo najtežja, toda istočasno najbolj pomembna naloga v podjetju, njegova vloga pa je v sistemu družbenega upravljanja še bolj odgovorna, čeprav nekateri naši teoretiki trdijo prav nasprotno. Sistem vodenja po enem človeku, ki je na čelu delovne in druge interesno povezane skupine, se nam zdi naraven in zgodovinsko utemeljen, zato o njegovi uporabnosti ne dvomimo niti takrat, ko ga nameravamo uporabiti v številčno zelo veliki in po delovnih nalogah zelo zahtevnih in raznolikih

formacijah. Prav v tem, da tradicionalne oblike sprejemamo kot večne resnice, brez potrebne kritičnosti je jedro zmote. Vedeti bi namreč morali, da so tradicionalne rešitve bolj rezultat preteklih kot sedanjih potreb in, da sklicevanje na tradicijo v takih primerih pomeni dober spomin in pomanjkanje ustvarjalnega duha. Zato se nam zdi ta sistem vodenja normalen in je celo v naši zakonodaji kot v posmeh široko razvitemu samoupravnemu sistemu uza-konjen v prav taki obliki.

Na zapadu ta sistem že dolgo časa admira, saj je poznano, da so v Nemčiji že pred četrto stoletje uporabljali v nekaterih večjih podjetjih sistem kolektivnega vodenja in, da je bil v isti dobi v angleških bankah vpeljan sistem kolektivnega vodenja, ki ga je uresničevala tako imenovana »velika petorica.« Tudi v političnih organizacijah lahko zasledimo kolektivne oblike vodenja, prav poseben hrup pa so iz tega naredili v Sovjetski zvezi, ko so odpravili s smrtjo zadnjega »velikega genija« tudi sistem vodenja po enem človeku. Zakaj so temu takrat pripisovali tak pomen, nam je bolj jasno danes, ko vidimo kakšen napredek so naredili skoraj na vseh področjih, med drugim tudi v veliki meri po zaslugi te odločitve.

Sistem vodenja po eni osebi je podedovan iz časov, ko je bil lastnik proizvodnih sredstev nosilec oblasti in funkcije vodenja. S pojavom industrijskega načina proizvodnje in z uvajanjem delitve dela je lastnik v večini primerov prenesel funkcijo vodenja na plačanega direktorja, dočim je oblast zadržal zase ali pa jo je prevzel izvršni odbor družbe. Tako se je prvič pojavilo vodenje kot posebna dejavnost, s katero so se pričeli posamezniki pcklicno ukvarjati. Toda nepričakovano nagel razvoj znanosti in tehnike v zadnjih 30 letih je omogočil tudi izredno hiter porast proizvodnje, priprave za drugo

svetovno vojno in kasneje za izvajanje zmage nad fašizmom, pa so pripeljale do koncentracije kapitala in ustanavljanja velikih podjetij. Delovna problematika v tako nastalih podjetjih je postala tako obsežna in zapletena, da je posameznik sploh ni mogel več obvladati, zato je moralo priti do delitve dela tudi na tem področju. Osnovni zakon delitve dela namreč pravi: »Povsod tam, kjer je delo preobsežno, preveč komplicirano in preveč naporno, da bi ga lahko opravil posameznik, ga mora opraviti skupina posameznikov organiziranih kot moštvo (team) ali kot ustrezno povezana delovna skupina, ne pa kot serija mehansko povezanih posameznikov.«

Spoznanje, da mora imeti »človek na vrhu« tri take osnovne lastnosti, ki jih po naravnih zakonitostih ne more združevati v sebi en sam človek, ker druga drugo skoraj v celoti izključujejo, je tudi pripomoglo k iskanju nove oblike vodenja. Človek na vrhu, ki bi zdrujeval v sebi ustvarjalne, analitične in izvajalne sposobnosti, bi moral biti genij. Genijev se rodi premalo, da bi lahko z njimi zasedli vsa delovna mesta na vrhu. Rešitev je kot že rečemo v delitvi dela oz. v tem, da namesto enega človeka poiščemo za ta položaj vsaj tri ljudi, od katerih bo vsak imel eno od treh zahtevanih lastnosti. Če je taka skupina pravilno izbranih in vodena, bo njen delovni uspeh večji od vsote njihovih individualnih delovnih uspehov. Kako organizirati delo skupine na vrhu, da bo njen rezultat resnično večji od vsote, je ključno vprašanje in tudi »skrivnost«, ki jo bomo skušali razkriti v naslednji številki. F. K.

Dopisujte v »Iskro«

NASLOV UREDNISTVA: Kranj, Tavčarjeva 43

Mladi proizvajalci bi se morali bolj številno vključevati v samoupravljanje

Po mojih informacijah te podatke o zalozah gotovih izdelkov potrjujejo tudi podatki iz št. letnega obračuna za I. polletje.

Določen problem na področju zaloz pa predstavlja jo zaloz gotovih izdelkov, namenjenih izvozu, ki se vodi v posebnem skladišču in katerih vrednost presega 1.200.000.000 din, vendar pa je potrebno takoj dodati, da od tega znaten del odpade na zaloz juke boxov. Te zaloz predstavlja jo, kot je znano, poseben problem, o katerem je bilo že veliko govora in bo potrebno za dokončno rešitev morda ne več toliko sej kot iniciative in osebnega prizadevanja. Verjetno bomo morali tu čimprej formirati ustrezno pomoč domačemu trgu.

IZTERJAVA JE KOMPLEKSEN PROBLEM

Na področju plačane realizacije (naše terjatve do kupcev) imamo dejansko precejšnje težave. V I. polletju letošnjega leta smo zagotovili za 5 milijard din večji dotok denarnih sredstev kot v istem obdobju preteklega leta, vendar to ni dovolj. Primerjava med fakturirano in plačano realizacijo kaže, da plačana realizacija ne sledi povečani dinamiki prodaje. Izračun nam pokaže, da ista zaostaja za približno 1 milijardo din. Ta milijarda, in še nekaj več, pa se je do konca julija, in se pretežno še danes nahaja v terjatvah, ki so prehodno neizterljive. To se nanaša na terjatve iz TV posla s podjetjem RUDI ČAJAVEC in pa na terjatve na-

pram Poslovnemu združenju AVTOMACIJA Ljubljana in nekaterim ustanovam, kjer so potrebna obsežna razčiščevanja, ki so že v teku. Sicer pa smo v PSO letos psvetili izterjavi najmanj enako pozornost kot lani, ne računajoč pri tem posebnih akcijskih ukrepov v teku posameznih mesecev.

Ne glede na slabe rezultate I. polletja, pa računamo, da bomo povprečno vezavo od 57 dni v lanskem letu letos privedli na 40 dni. Da bi to dosegli, so potrebni številni ukrepi, pri katerih mora PSO obvezno sodelovati, vendar pa jih v celoti ne more izvesti. Predvsem gre tu za ukrepe, ki jih bo potrebno nujno izvesti v soglasju z vodstvom finančnega sektorja uprave podjetja, ker kakor

je znano služba saldakontija od 1. I. letošnjega leta spada v njihovo pristojnost. Veliko naporov je bilo namreč vloženi in zadovoljni smo lahko, da so knjiženja v saldakontiju ažurna, vendar je to šele osnova za razčiščevanje stanja iz preteklih let, ki vse od izvršene fuzije niso bile temeljito prečiščena. Predlagamo, da se formirajo posebne delovne ekipe za posamezna področja filial, ki naj razčistijo stanja, kolikor je mogoče do konca letošnjega leta. Hkrati pa naj se pristopi k dokončni usposobitvi službe saldakontija tako, da bo ista sposobna dajati metodna mnenja o bonitetah posameznih kupcev, kar žal sedaj ni slučaj. Te pa je bistveno za prodajo. Nujno je, da služba saldakontija redno

izdaja ustrezne pismene informacije o stanju dolžnikov, če hočemo pri jedru rešiti problem, da namreč že pri prodaji lahko ocenimo, kako bo s plačilom.

Vzporedno s tem je potrebno formirati službo prisilne izterjave preko gospodarskih sodišč. To službo v podjetju samem nikakor ne moremo organizirati, ker izgleda, da ji tudi do sedaj nismo mogli dati tisto mesto, ki ji pripada, tako da je nekako postalo javno mnenje med pravniki, da je delo v tej službi, milo rečeno, manj vredno.

Zelal bi izrecno poudariti, da je skrajni čas, da se tega razčiščevanja lotimo najresnejše; čim bolj odlašamo tem težje bo razčiščevanje, pa tudi posledice so lahko vse bolj neugodne.

Razgovor o nabavni službi

Naši prošnjiki, naj nam odgovori na nekatera vprašanja, se je vodja centralne nabavne službe, tovariš Mirko Križnar rad odzval. Na postavljena vprašanja nam je poslal izčrpne odgovore, ki jih v celoti objavljamo.

Letošnje leto je v znamenju pomanjkanja reprodukcijskega materiala in zvišanja zalog materiala. Kako nam lahko raztolmačite ta paradoks (pojavnost)?

Kdor v celoti razume nujno in naravno pogojeno pot proizvodnje (sur. material + delovna sila + orodje, stroji, priprave = proizvod), upoštevajoč pri tem še specifičnost jugoslovanskega tržišča pa tudi proizvodnje, ta ve, da je eden od vzrokov povišanja zaloga materiala lahko tudi pomanjkanje materiala. Posebno v naših tovarnah s tako širokim številom proizvodov je docela naravno, da elastičnost proizvodnega sektorja marsikdaj rešuje izpolnitev plana po vrednosti s tem, da izdela pač tisto za kar ima oz. lahko dobi material, mora pa opustiti tisto, za kar nima v celoti vsega materiala. Večkrat manjka samo kaka »malenkost« n. pr. nekaj ton materiala, ki ga ni izdelal ta ali oni dobavitelj kljub pravočasnemu naročilu, ali pa ni prispel iz uvoza iz kakršnih koli razlogov. Večkrat je treba opustiti oz. preložiti polovico predvidene serije ali celo kompletne serije na drugi mesec, ker manjka od vsega materiala po vrednosti samo n. p. 5%, ves ostali material je pa seveda na zalogi. Zato ni pomanjkanje materiala in istočasno zvišanje paradoksa, pač pa je nasprotno: sedanje pomanjkanje materiala je eden izmed vzrokov morebitnega zvišanja zaloga materiala.

Sicer pa se mi zdi, da je malo preuranjeno vsaj za leto postavljati trditve o nekih prevelikih zvišanjih zaloga materiala. Pri tem je namreč treba upoštevati, da je proizvodnja v prvem polletju 1964 narasla nasproti letu 1963 kar za 50%. Prepričan pa sem, da zaloge ni-

so za toliko narasle, čeprav za enkrat še nimam končno-veljavnih števil po stanju 30. 6. 1964. Navedel bom še en podatek: za proizvodnjo v prvih šestih mesecih letos so tovarne porabile za cca din 8.225 milijonov materiala, zaloge materiala pa so znašale 30. junija letos okoli 6 milijonov, to je približno za 4 in pol mesečno proizvodnjo, če bi bil material sortiran točno po potrebah proizvodnje. V primerjavi z zalogi materiala, ki jih imajo tovarne enake proizvodnje v Evropi, naše zaloge niso previsoke.

Res pa je, da zaloge materiala obremenjujejo naša obratna sredstva in, da v nekaterih tovarnah zaloge materiala niso v okviru normativov in material ni sortiran, vmes pa je tudi dosti takega, ki ga ne rabijo več.

Po drugem letu obstoja CNO želimo zvedeti kakšno vlogo je odigrala, kako se je uveljavila in opravičila svoj obstoj?

Centralna nabavna organizacija (CNO) ni bila postavljena z administrativnim ukrepom, pač pa se je potreba po taki organizaciji pokazala še pred integracijo bivših samostojnih tovarn v današnje ISKRO. Saj bi samo za tovarne Kranj, Otoče, Gorica, Novo mesto tudi morali formirati nekako centralno nabavo.

Že takoj po integraciji smo postavili skupne teze preskrbe materiala in nabavljanja v okviru postavljenega skupnega komercialnega sektorja podjetja. Ugotovili smo, da bi popolna centralizacija ne nudila nobenih koristi, ker smo se pri tem zavedali, da je material eden od treh glavnih faktorjev vsake (ne samo) naše proizvodnje (material + delovna sila + orodje = proizvod).

Ugotovili smo pa tudi, da lahko izvlečemo velike ekonomske in zlasti prioritete koristi, če nastopamo na tržišču s skupnimi potrebami. Posebno pa material 114, 115 in 119 panoge smo takoj našli toliko skupnega dela, da se je po enem letu pokazala nujnost postavitve organa, ki bi centralno zastopal vse skupne interese naših tovarn.

Nastanek CNO ne izvira iz ozkega administrativnega ukrepa s tem, da naj si organizacija delo išče, pač pa je delo samo ustvarilo skupno organizacijo. Zato so vse nabavne službe v tovarnah, pa tudi CNO, v največji meri operativni organi. Organizacijski predpis in statut sta v celoti samo potrdila to, kar je dejansko že obstajalo.

Katere materiale morajo tovarne v podjetju nabavljati prek CNO?

Omenili smo že, da se je najprej pokazala potreba skupnega zastopanja koristi tovarn pri sklepanju letnih pogodb. Takrat so važni kontingenti, cene, prioriteta, bonifikacija (razni količinski rabati) itd. Zato je bilo odločeno, da prevzame to delo CNO za kompletno 114, 115 in večino 119 panoge in še nekaj ostalih važnih materialov drugih panog ter kooperacij. Po sklenjenih (centralnih) pogodbah dobivajo tovarne material po dispozicijah, kakor so jih dale (letne, kvartalne in mesečne), direktno na lastna ali posredna skladišča. Vse morebitne spremembe specifikacije po teh pogodbah pa izvršujejo nabavne službe tovarn prek CNO.

Kakšno je sodelovanje med nabavnimi službami po tovarnah in CNO?

CNO in nabavne službe tovarn predstavljajo pravzaprav eno celoto in je zato medsebojno sodelovanje zelo tesno. Odvisno pa je seveda od tolikih čimteljev, da ne gre vedno vse idealno ali kakor pravimo kot »namazano.« Kadar teče nabava tako, kot je predvideno, je vse v redu. Takrat iščemo le kar najbolj ekonomske rešitve prevozov, vskladiščenja (Dalje na 6. strani)

Pletenje žičnih oblik za ATC terja vso natančnost

Značilen primer visoke poslovne morale

Že drugo leto obdeluje mehanografski center v Litostroju podatke iz skladiščnega poslovanja PSO nje:

(dohod, izhod n zaloge blaga po količini in vrednosti za vsako tovarno posebej in za podjetje kot celoto) in poslovanja s fakturami (fakturno knjigo ter vrednost prodaje blaga po tovarnah, po panogah proizvodnje in po republikah). Kar obsežno delo, kajti vsi ti podatki so obdelani mesečno v kakih 15 knjigah. V teh dveh letih »Litostroj« ni zamudil nobenega termina!

V tem mesecu (avgustovski termini) pa so bili finančniki v PSO ne malo začudenji, ko so nekaj tabel-knjig točno v terminu prejeli po pošti iz Varaždina in ostalo

z Jesenic. Pozanimali so se v Litostroju, kaj je temu vzrok in so zvedeli naslednje:

Tabelarika v Litostroju je bila nekaj dni v popravilu, zaradi česar Litostroj ne bi mogel pravočasno in v roku dostaviti obdelanega materiala v PSO — in so poiskali dva druga mehanografska centra — enega v Varaždinu in drugega v Zelezarni Jesenice, ki sta tabeli in fakturno knjigo izdelala in v roku dostavila v PSO. To, da so poskali drugi center, ki je podatke obdelal, so smatrali kot samo po sebi umevno (!)

Mislim, da lahko ta dogodek označimo kot primer visoke poslovne morale in, da se imamo v Iskri ob njem verjetno kaj naučiti. I. S.

Romunski list »Scinteia« o Iskri

Po obisku romunske vladne delegacije, ki jo je lani 27. novembra vodil predsednik Gheorghe Gheorghiu Dej in, ki je med drugim obiskala tudi naše podjetje, oziroma tovarno v Kranju, smo v našem listu objavili obširnejši zapis.

Pred nedavnim se je v ISKRI mudil tudi dopisnik romunskega časopisa »SCINTEIA«, ki je v številki z dne 7. avgusta objavil obsežno reportažo o podjetju ISKRA.

Pisec v svojem sestavku omenja zgodovino rasti ISKRE, njen ustroj in proizvodni program.

Zlasti laskavo pisec tega sestavka piše o tem, kako toplo in prisrčno je naš kolektiv sprejel lani romunsko vladno delegacijo, ko je obiskala našo tovarno v Kranju. Izraža tudi posebno zadovoljstvo, da je naše tovarniško glasilo temu visokemu obisku iz sosednje romunske republike posvetilo tolikšno pozornost.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moje mame, stare mame in tašče

FRANČISKE GOVC
(Govčeve mame)

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so v najtežjih trenutkih z nami sočustvovali in izrekli pismeno ali ustmeno sožalje.

Posebno zahvalo izrekam kolektivu Propagandne službe »Iskra« Ljubljana, za vsestransko pomoč, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Janez Govc z družino

Razpis

ISKRA - KRANJ — TOVARNA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO LJUBLJANA objavlja interni razpis za naslednja delovna mesta v finančnem sektorju tovarne:

1. PREDSEDNIKA KOMISIJE ZA PERMANENTNO INVENTURO
2. ČLANA KOMISIJE ZA PERMANENTNO INVENTURO
3. ADMINISTRATORJA KOMISIJE ZA PERMANENTNO INVENTURO

Pogoji: pod 1. končana popolna srednja šola ali njej enaka in vsaj 5-letna praksa v oddelku materialnega poslovanja (skladiščna služba, mat. knjigovodstvo in podobno); pod 2. popolna šolska izobrazba in vsaj 3-letna praksa v oddelku mat. poslovanja (Sklad. služba, mat. knjigovodstvo in podobno); pod 3. popolna nižja šolska izobrazba, 2-letna strojepisna ali njej ustrežna šola.

Pravico do prigrisavitve imajo vsi člani kolektiva Tovarne elementov za elektroniko. Vloge sprejema kadrovska socialni oddelek tovarne, na Linhartovi cesti št. 35, Ljubljana.

Interni razpis velja do vključno 10. septembra 1964; vloge se po 10. 9. 1964 ne bodo upoštevale.

V preostlih mesecih letošnjega leta smo zato v PSO pripravili posebne ekipe, ki naj izvršujejo tekočo izterjavo; kompleksno sanacijo prilik v službi saldakontija pa bomo podprli z vsemi našimi možnostmi, vključno s kadrovske pomočjo. Naj končno navedem še svoje osebno mnenje o tem, zakaj je stanje v našem saldakontiju bilo in je še kritično. Najzgovorneje to dokumentira en sam podatek: kljub vsem prošnjam, pa tudi grožnjam finančnega direktorja podjetja od vsega začetka ni prišel v saldakonti nobeden uslužbenec iz tovarn, ki je prej delal na tem poslu, pri čemer iz lastne prakse vem, da je na primer tovarna v Kranju imela kvaliteten kader, ki pa žal ni prišel v

skupni saldakonti. Mislim, da je še vedno čas, da tudi to popravimo in da ljudje, ki ta posel znajo opravljati, pridejo in istega delajo, ker osebno nisem prepričan, da bomo s kvantiteto novih uslužbencev, ki poslovnih strank ISKRE ne poznajo in zato delajo v saldakontiju tudi vrsto administrativnih napak, v doglednem času uspešno rešili zadevo.

Iz navedenega je razvidno, da je izterjava kompleksen problem in da se v PSO prizadevamo čimbolj opraviti tisti del nalog, ki odpade na nas, četudi z našim lastnim delom v letošnjem letu na tem področju nisem zadovoljen in upam, da bodo ukrepi, ki so v teku, stanje dejansko popravili.

(Se nadaljuje)

Tehnične norme doma in na tujem

Za plačanje ekvivalenta dela, t. j. delovnega učinka, obstajajo različne metode. Ena od njih je nagrajevanje delavca po učinku doseženem v teku delovnega časa v primerjavi z vnaprej določenim številom, ki ga imenujemo »delo po normi« ali nagrajevanje po normi.

Delo po normi zagotavlja polno angažiranost delavca na delovnem mestu, boljše organizacijo dela, boljše izkoriščanje razpoložljivega strojnega parka, zanimanje delavca za delo in delovno disciplino, pa tudi večjo produktivnost ekonomske delovne enote.

Pravilno formirana norma pomeni izkoriščanje proizvodnih možnosti ob potrebni kakovosti izdelka. Ta dva činitelja sta zelo pomembna posebno pri serijski proizvodnji. Zaradi primerjave bomo prikazali sistem norm v tovarni Philips (Holandija) in v Elektronski industriji (Bazen »Niš«).

SISTEM NORMIRANJA PRI PHILIPSU

V svojih oddelkih za velikoserijsko proizvodnjo uporablja Philips dva sistema: sistem Beudox in Workfactor sistem. Pri obeh sistemih je predpogoj, da je delavec pravilno zaposlen; da je delovni položaj po možnosti stoji ali sedi in da sta v teku cikla obe roki (ali tudi nogi — odvisno od položaja) pravilno angažirani. Na tej podlagi je organizirano delo na delovnem mestu tako, da

dosegajo zelo visoke norme v primerjavi z našim pojmovanjem in pri normalnem prizadevanju, ker je pri tem razširjeno sodelovanje funkcije delavca z roko in nogo.

Prvi sistem zahteva najprej opis delovnega mesta po elementih dela. Zatem kronometrično posamezno vsakega od teh elementov, pri čemer ocenjujejo ob vsakem posnetku hitrost, s katero je delavec opravil ustrezn element.

Trajanje elementa, ki ga kronometrično posamezno, ne sme biti daljše od 15 sekund in ne krajše od dveh. Prva omejitev je postavljena zaradi tega, da se ne izgubi izpred oči hitrost dela, druga pa zato, ker pri krajših elementih ne obstaja možnost reguliranja potrebnih podatkov. Dobljene kronometrične podatke zatem reducirajo na normalno delovno hitrost; na ta način dobijo stvarno potrebni čas za izvršitev določenega dela (s seštevanjem potrebnih časov za vse elemente operacije). Temu času prištejejo procent časa za odmor in fiziološke potrebe, ki znaša od 10 do 25%.

Pri tako formiranem času, ki je potreben za določeno delo in iz katerega dobijo normo, so točno precizirane kretnje rok in nog v teku trajanja posameznih ciklov operacije. Takšna norma velja samo ob ustreznem razporedu delov na delovnem mestu in za ustrezen stroj, oziroma za ustrezno hitrost stroja. Norma je nespremen-

ljiva, dokler so v rabi iste naprave in ista delovna sredstva, oziroma isti tehnološki postopek. Delavca plačujejo za njegov lastni delovni učinek.

Workfactor sistem temelji na analizi vsake kretnje telesa, prstov, pesti, roke, glave — pri čemer je vnaprej odrejen potreben čas (na podlagi analiz), ki je podan v tabeli za posamezne vrste kretenj. S seštevanjem vseh teh časov dobimo čas izdelave, oziroma ustrezno tehnično normo. Tudi pri tem sistemu upoštevajo delovna sredstva: prednost v primerjavi s prvo metodo pa je v tem, da dobimo enoten kriterij v odrejanju norm, ki temelji na časih, ki jih posamezno s fotografsko kamero in analizirajo s posebnimi študiji. Ta sistem so vpeljali pri Philipsu pred nedavnim časom, dobili pa so ga po licenci od Amerikancev. Ima tudi to prednost, da izračunavajo norme na podlagi posameznih podatkov opreme na delovnem mestu, t. j. s pomočjo merjenja posameznih razdalj predmetov in z upoštevanjem kriterijev, ki veljajo za posamezne tehnološke procese. Pomanjkljiv pa je toliko, ker zahteva dobro izurjene kadre, ki lahko opravijo takšne analize. Ta metoda je precej objektivnejša od prejšnje in pomeni korak naprej v študiju dela in delovnega mesta.

Po prvi metodi lahko s pomočjo primerjanja ugotovimo (Dalje na 6. strani)

Sejnik Pepe se je odkašljaval in s tem povsem privatno odprl uradno sklican sestanek. Zbrani navzoči, ki jih ni bilo malo, so pozorno prisluhnili.

»Tovariši«, Pepe se je še enkrat odkašljaval, »na današnjem sestanku moramo obdelati problem, ki ima nezasišani vpliv na produktivnost. Gre za stvar, ki po mojem mnenju (navzoči so prikimali, kajti Pepe je bil avtoriteta) lahko odpre našemu delovnemu kolektivu široke perspektive. Ta problem v vsej svoji veličini predstavlja...« In tako je Sejnik Pepe besedoval in besedoval ter zbranim navzočim jasno in tehtno obrazložil vso težo položaja.

Priglasili so se govorniki. Drug za drugim. Govorili so, dokazovali, ugotavljali in podčrtovali. Vstajali so, da bi zopet sedli. In sedli so, da bi zopet vstali in tehtno podčrtovali oz. jasno ugotovili določeno specifičnost problema. Skratka — sestanek je bil v svojem elementu. Bil je eden izmed mnogih, ki v zadnjem času tako pestro bogatijo produktivno življenje in predstavljajo, po mnenju Petra Sej-

nika in njemu enakih, edino metodo za učinkovito izkoriščanje delovnega časa. Taki sestanki poleg tega krepijo tudi občutke sicer časovno omejene solidarnosti, ki se vedno zelo vestno vpiše v zapisnik.

Pepe Sejnik se je važnosti in plodnosti sestankov v celoti zavedal. Skliceval jih je ob vsaki priložnosti, na vsa-

NOVI VAL

kem mestu, ob vsakem času. Na telefonske klice pa je njegova tajnica vestno odgovarjala:

»Sejejo, sejejo, sejejo!«
In sejali so. Ure in ure. Dan za dnem. Zapisniki so polnili mape. Sklepi so se vrstili za sklepi. Problemi so bili zapisniško odstranjeni. Rešitev so odpirale perspektive. In sejanci so kimali, besedovali in zrlji v prihodnost oprti na avtoritete.

In tajnica je odgovarjala: »Sejejo, sejejo, sejejo!«

Kot udarci kladiva, kot pesem so zvenele te besede, ki so ponazarjale ustvarjalni duh, ki je skoval, koval, za-

pisoval in kimal v zakajenem ozračju na širokih frontah besednih bojev.

In čas je tekel. Minevale so ure, dnevi. In vedno znova je odmeval klic:

»Sejejo, sejejo, sejejo!«
In sejali so. Dolgo, do onemoglosti. Ob vsaki priložnosti za vsak »problem«. Nove metode so si nezadržano utirale in si še vedno utirajo pot in pridobivajo nove in nove privržence. Sestankarstvo je postalo pojem. Pojem produktivnosti in racionalizacije dela. Po zaslugi Petra Sejnika in vedno zbranih navzočih.

Čas je zlato. Delovni čas namreč! Kako naj ga najbolj smotrno izrabimo? Pepe Sejnik v odgovor. Vprašajte ga in odgovoril bo: »Sestanki vendar, dragi moji!« Najbrž bo začuden ali pa morda celo užaljen, če mu ne boste verjeli. Toda, kaj zato! Bolje bo, če mu ne verjamete, pravzaprav ne smete verjeti. To sicer ni prepoved, temveč zgolj dobrnameren nasvet.

In na koncu, da se razumemo — Pepe Sejnik ni edini, ki se tako piše!...

Prav zares žal, da ni edini!...

Iščemo nove sodelavce

za redna delovna razmerja:

Uprava podjetja

1. VEČ ELEKTRO IN STROJNIH INŽENIRJEV
2. VEČ KNJIGOVODIJ z dokončano ekonomsko šolo

Vloge za sklenitev delovnega razmerja sprejema kadrovska služba uprave podjetja Iskra, Kranj, Kidričeva 40.

Prodajno-servisna organizacija — Ljubljana

1. POSLOVODJO servisne sprejemnice
pogoj: trgovski pomočnik elektro stroke z večletno prakso
2. VEČ BLAGOVNIH MANIPULANTOV
pogoj: trgovski pomočnik elektro stroke
3. VEČ KNJIGOVODIJ za obračunavanje uslug, osebnih dohodkov in za delo v finančnem in materialnem knjigovodstvu
pogoj: ekonomska srednja šola z nekajletno prakso
4. SERVISNEGA TEHNIKA za delo na kinoojačevalnih napravah
pogoj: tehniška srednja šola elektro stroke s prakso
5. SERVISNEGA MEHANIKA — avtoelektričarja
pogoj: izučen v stroki s prakso
6. VRATARJA za delo v popoldanski in nočni izmeni ter kurjenje pisarniških prostorov v zimskem času.
Ponudbe pošljite na naslov: ISKRA KRANJ — Prodajno servisna organizacija — Ljubljana, Kotnikova 6.

Tovarna polprevodnikov — Trbovlje

1. RACUNOVODJO
pogoj: dokončana ekonomska fakulteta in 5 let prakse ali popolna srednja šola in 10 let prakse v računovodstvu.
Stanovanje zagotovljeno.

Tovarna elementov za elektroniko — Ljubljana

V DELOVNI ENOTI UPRAVA LJUBLJANA — PREDKALKULANTA

pogoj: ekonomska fakulteta z nekaj leti prakse

V DELOVNI ENOTI KERAMICNI KONDENZATORJI — ŽUZEMBERK

— MEDICINSKO SESTRO

pogoj: ustreznost šolska izobrazba z nekaj leti prakse

V DELOVNI ENOTI UPORI — SENTJERNEJ — MEDICINSKO SESTRO

pogoj: ustreznost šolska izobrazba z nekaj leti prakse

Za medicinski sestri sta zagotavljeni samski sobi. Vloge za sklenitev delovnega razmerja sprejema kadrovsko-socialni oddelek Iskra Kranj, tovarna elementov za elektroniko Ljubljana, Linhartova 35.

Tovarna feritov in magnetov (v izgradnji) — Ljubljana

1. VEČ INŽENIRJEV strojne stroke
2. VEČ INŽENIRJEV kemične stroke
3. VEČ INŽENIRJEV elektro stroke
4. VEČ INŽENIRJEV metalurške stroke
5. VEČ TEHNIKOV strojne, metalurške, kemijske, elektro — šibki tok — stroke
6. VEČ FIZIKOV in EKONOMISTOV
7. VEČ KVALIFICIRANIH IN VISOKOKVALIFICIRANIH DELAVCEV:

— strojne, metalurške in elektro stroke
pogoj: ustreznost strokovnost ter nekajletna praksa, lahko pa tudi začetnik in urejena vojaščina.
Ponudbe sprejema kadrovsko-socialni oddelek ISKRA KRANJ, tovarna elementov za elektroniko — Ljubljana, Linhartova 25.

Razgovor o nabavni službi

(Nadaljevanje s 4. strani) itd. Če pa ne gre tako kot je predvideno, moramo vključiti vse rezervne možnosti, včasih tudi daleč prek normalnih stroškov (višje cene, posebne predelave, posebni prevoz itd.). V takih primerih je CNO prav tak operativni organ kot nabavne službe tovarn, kajti materialni proizvodnja mora dobiti.

Kakšna je planska disciplina v nabavljanju materiala in kdo odgovarja, če nek material ni pravočasno v hiši?

CNO in nabavne službe tovarn so v okviru podjetja in tovarn postavljene zato, da preskrbijo material za proizvodnjo in režijo. Če materiala ni takrat, ko bi ga rabili, se seveda takoj postavi vprašanje, zakaj ga ni, oz. kdo ga ni preskrbel in kdo je kriv, da ga ni. Seveda je naravno, da vse strefe letijo na nabavne službe, ne glede na to ali so res te krive za vse ali ne. Če pa analiziramo celotno pot nastanka materialnih potreb od prodajnih pa prek proizvodnih in materialnih planov vidimo, da je precej kratkovidno vedno iskati krivca za pomanjkanje materiala v nabavnih službah. K razčiščenju vprašanja o krivdi in nekrivdi bom navedel nekaj pripomb:

Osnova vsega dela v tovarnah so proizvodni plani, ki so seveda tudi osnova za postavljanje materialnih potreb. To je pa hkrati že začetek vzrokov, zakaj ni včasih materiala pravočasno. (To je samo eden izmed možnih vzrokov, ki jih je pa še nešteto). Če nabavne službe skupno s CNO ne dobijo pravočasno v roke potreb, potem je seveda že veliko zamujenega. Včasih si lahko oskrbimo material iz domače proizvodnje, nasprotno pa nam vsaka zakasnitev samo povečuje potrebe po deviznih sredstvih. Letne materialne potrebe bi morale imeti tovarne izdelane vsaj do konca avgusta vsakega leta za prihodnje leto tako, da bi kompletne potrebe vseh tovarn, pregleda in dogovore med CNO — nabavnimi in planskimi službami tovarn opravili vsaj v septembru vsakega leta. Za sklepanje pogodb ostane potem komaj še dva meseca (oktober in november), kajti v decembru je treba pogodbe obdelati in določiti vse, kar zadeva morebitna in naknadna popravila specifikacij za I. kvartal naslednjega leta. To je samo v grobem postavljen osnutek, ki naj bi bil, kar pa je zaenkrat samo naša »pobožna želja«.

Če naj planske službe ugotavljajo potrebe materiala za naslednje leto, morajo imeti na razpolago proizvodne plane. Teh pa nimajo oz. niso imeli do sedaj še nikoli pred začetkom poslovnega leta. Letos upamo, da se bo vendar zasukalo na

bolje, ker sta organizacijski in tehnični sektor ukrenila vse, da bodo pravočasno proizvodni plani »pod streho«. Dogodilo se nam je, da smo zaradi dosedanjega takega (ne)planskega dela imeli v letnih potrebah za letos 500 ton premalo dekapirane pločevine, 200 ton trafo pločevine, 180 ton lak žic itd. Kaj to pomeni, ve le tisti, ki se polno zaveda odgovornosti, da material pomeni tudi delo za vse naše kolektive in, da brez tega ni proizvodov za prodajo.

Prav enake anomalije se nam dogajajo tudi med letom v kvartalnih specifikacijah. Ne rečem, da se stanje ne popravlja, toda še vedno v nekaterih tovarnah nabavne službe ne morejo dobiti potreb pred začetkom kvartala, kaj šele 45 dni pred vsakim kvartalom, kadar jih zahtevajo proizvajalci — dobavitelji (FKS, Novkabel, Elka, Sevojno, vse železarne itd.). Če verjamete ali ne, da je nabavna služba neke naše tovarne poslala specifikacijo za lak žice za III. kvartal šele 13. julija t.l., namesto 15. maja t.l. Jasno je, da v takih primerih res ni možno računati na redno preskrbo!

K razlagam — zakaj kdaj pa kdaj ni materiala pravočasno v hiši, bi lahko prišteli še mnogo vzrokov, ki so povzročili izven nabavnih služb in CNO. Kaj boste rekli na rezultat dobav, recimo Železarne Jesenice za I. kvartal t.l., ko smo dobili komaj 35 % tistega materiala, ki ga je bila Železarna dolžna po pogodbi dobaviti, ali pa — Valjaonica Sevojno nam je dobavila samo 20% materiala. In za vse te neizpolnitve pogodb imajo dobavitelji take argumente, da nam niti kakršnakoli pravna pot ne bi ničesar pomagala. Kakšen je sedanji položaj zlasti v 114 in 115 panogi, ne bi navajal, da mi ne bo kdo očital pesimizma. Položaj je težak in bo še težji, dokler se tržišče ne uravnovesi.

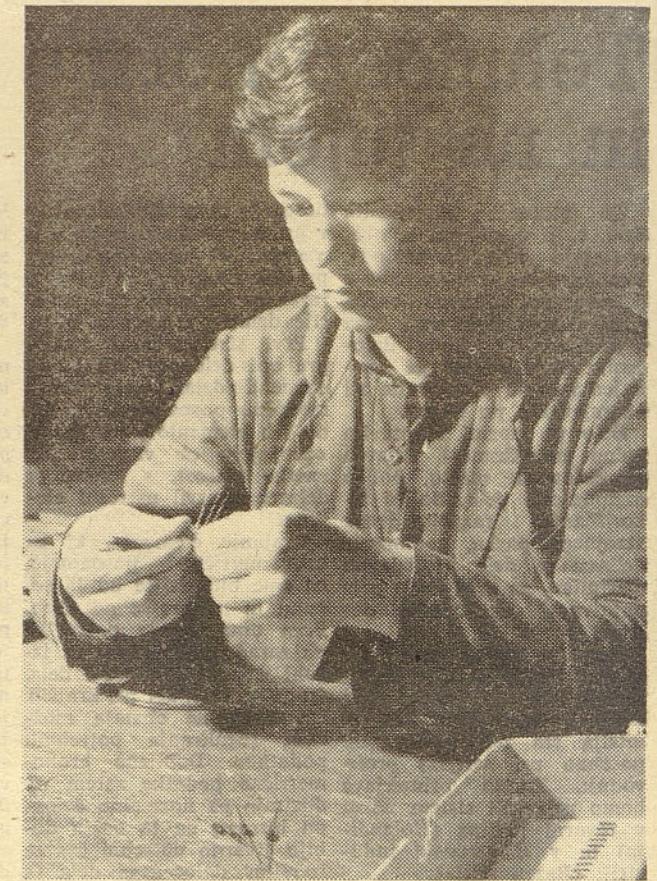
Problematike uvoza se ne bi dotikal, ker ne sodi v moj delokrog, zato bom omenil samo, da je marsikdaj tesno sodelovanje nabavnih služb tovarn, CNO in ZTO reševalo težko pomanjkanje materiala. Vsekakor pa menim, da vse nabavne službe po službeni dolžnosti odgovarjajo za pravočasne dobave materiala, tako za proizvodnjo kakor za režijo, vendar ta dolžnost še ni krivda, kadar materiala ni mogoče dobiti iz kakršnihkoli razlogov.

Kaj želite kot šef CNO v zvezi s problematiko okoli reprodukcijskega materiala še povedati našemu kolektivu?

K temu, kar sem že omenil še tole: izpolnitve polletnega plana podjetja z 97 % dokazuje, da je preskrba z materialom tako domačim, kakor tudi uvoznim funkcionirala vsaj v istem %, ker sicer ne bi bilo proizvodnje.

Upam, da bo enako tudi v drugem polletju, čeprav pričakujemo večje težave. Nič ne bo čudnega, če bo v Kranju izrečen kakšen »mazerja« in drugod kakšna pridušena, pa tudi dokaj glasna kletvica zaradi pomanjkanja materiala. Vse nabavne službe v tovarnah, CNO in ZTO bodo izkoristile tudi najmanjše možnosti samo, da bo material na razpolago za proizvodnjo. Pri tem bo pa treba koristiti v kar največji meri material, ki že leži v skladiščih pa četudi bo potrebna še kakšna »operacija« več. S tem se bodo zmanjšale zaloge materiala, kar je tudi nujno, kajti vsako znižanje zalog nam razbremenuje obratna sredstva.

Na splošno pa želim, da bi se čimprej uredilo planiranje tako, da bi lahko materialne potrebe pravočasno obravnavali in, da bi se finančno stanje uredilo tako, da bi bili naši odnosi z dobavitelji boljši. Še vedno, oz. vedno bolj velja stari pregovor: »Čisti računi — dobri prijatelji.«

Šola in pomoč starejših sodelavcev pomagata mladim

Tehnične norme doma in na tujem

(Nadaljevanje s 5. strani) ljenih časov po elementih takoj dosežemo, kje je poraba časa največja. Glavni poudarek v izboljšanju procesa proizvodnje je v tem, da se ta čas zmanjša in, da se doseže visokoproduktivna norma. Pri analizah po drugem sistemu pa gre za to, da se odstranijo komplicirani faktorji montaže ali usmerjanja, ki imajo kot posledico veliko število časovnih enot v oceni analize, bodisi zaradi razčlenbe procesa, bodisi zaradi uporabe določenega orodja ali opreme. V obeh primerih posebej upoštevajo sposobnost stroja, njegovo hitrost in o času, ki je delavcu potreben za izvršitev polnega časovnega ciklusa operacije. Kolikor je čas stroja daljši od trajanja ciklusa ročnega dela, priznajo delavcu »dodatni čas«, ki ga vnašajo v posebna poročila o ustvarjenem učinku. Ta podatek je zelo pomemben, kajti omogoča presojo o zastarelosti stroja, ki ga po

potrebi rekonstruirajo ali zamenjajo z novim. Za to skrbijo šefi oddelkov.

V podjetju EI Niš imajo več sistemov obdelave in normiranja. Na področju velikoserijske proizvodnje uporabljajo norme na podlagi izkušenj (kot ostanek iz stare proizvodnje), norme na bazi kronometričnih podatkov in norme po sistemu Beudox.

Empirične norme in norme, ki bazirajo samo na kronometričnih podatkih, so zastareli načini normiranja, ker vnašajo precej subjektivnih elementov, pri čemer ne jemljejo v poštev podatke o organizaciji delovnega mesta in ne kapacitet stroja. Kolikor pa jih jemljejo, jih upoštevajo enostransko glede na srednji dnevni učinek delavca pri določeni operaciji. Tak delovni sistem vnaša velike anomalije v pogledu realizacije dnevnega učinka, ki presega večkrat tudi do 30 odstotkov nominalnega. To se dogaja zlasti pri uvajanju

nove delovne sile in če dela brez potrebne časovne priučitve za določeno delovno mesto.

Prilagojeni Beudox sistem uporabljajo za sedaj samo v 1 ekonom. enoti in doseženi rezultati kažejo zlasti razliko med starimi in novimi normami na podobnih operacijah. To razliko bodo analizirali tudi ekonomsko, da bo postala še očitnejša. Norme po tem sistemu idejno analizirajo kot pri Philipsu, le način nagrajevanja je prilagojen našim pogojem.

V času privajanja na normo je naloga delavca, da obvlada tehniko dela na delovnem mestu, ob tako določeni tehnologiji dela, ki zagotavlja določeno kvaliteto izdelka, ne da bi bil pri tem delavec materialno oškodovan. To omogoča nizek začetni nivo norme, s katero se začne priučevanje na vsaki novi operaciji (približno 30 odstotkov polne, končne norme).

Norme po tem sistemu so enakovredne normam, ki jih ima Philips v svojih obratih. Njihovo doseganje je povsem realno in znaša povprečno 105 do 115 odstotkov. Pri tem niso zabeležili noben primer preseganja norme prek 130 odstotkov, kar se je dogajalo pri starem kronometričnem sistemu normiranja. Takšen učinek ob istočasnem zalaganju pri vseh operacijah ustvarja posebno delovno disciplino in potrebi delovni odnos v oddelku.

(Po IT NOVINE)

R A Z P I S

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij DE Tehnične kontrole tovarne Elektromehanika Kranj objavlja prosti mesti:

MOJSTER SUPER KONTROLE

Pogoji: mojstrska šola ali VK z 10-letno prakso v kontroli.

VOJDA TEHNOLOGOV

Pogoji: VS s 3-letno prakso ali TSS oz. mojstrska šola z 10-letno prakso.

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek tovarne Elektromehanika v Kranju do 5. 9. 1964.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi 12. seje UO Elektromehanike elektromehanike (17. in 18. 8. 1964)

Upravni odbor sprejema na znanje programe posameznih sektorjev za izvedbo ukrepov, ki jih predvideva predlog za uvedbo skrajšane delovnega časa.

Na osnovi podatkov iz analize za prehod na skrajšani delovni čas ugotavlja upravni odbor, da je delovni čas izredno slabo izkoriščen na delovnih mestih, ki so plačana po času. V zvezi s tem naroča vsem sektorjem, da v sodelovanju s samoupravnimi organi delovnih enot pripravijo do 30. 8. t. l. predlog za znižanje števila režijskih oseb (delovna mesta, ki so plačana po času) za 5 procentov.

Predlogi za znižanje delovnih mest naj temeljijo na analizi dela teh mest, pri čemer je treba stremeti za tem, da se nezadostno izkoriščena delovna mesta združijo. Delovno silo, ki se bo s tem sprostil, je treba prekvalificirati in zaposliti na produktivnih delovnih mestih.

Upravni odbor je vzel na znanje obvestilo delovne enote produkcije o težavah v zvezi s pomanjkanjem kemikalij za galvaniko.

Upravni odbor obvešča delovno enoto produkcijo, da je zunanje trgovinska organizacija v zvezi z navedeno problematiko že posredovala pri republiškem izvršnem svetu, kjer zahtevajo, da se sredstva za nabavo potrebne materiala dajo tovarni v Podnartu iz retencijske kvote. Vodstvo tovarne bo v sodelovanju z zunanje trgovinsko organizacijo podvelo vse možne ukrepe, da se kritično stanje v produkciji čimprej reši.

Upravni odbor je obravnaval predlog delovne enote kontaktor in mnenje komisije za OD za korekcijo osebnih dohodkov na režijskih delovnih mestih v kontaktorju. V zvezi s tem zahteva upravni odbor predsednika tov. Tronkarja, direktorja Ing. Dolgana in tov. Zbogarja, da v sodelovanju s samoupravnimi organi delovne enote kontaktor in komisijo za osebne dohodke v tovarni predlog ponovno proučijo in poročajo UO.

Sklepi 4. zasedanja DS elektromehanike (21. 8. 1964)

Delavski svet je potrdil predlog upravnega odbora in komisije za skrajšani delovni čas.

Za izvedbo ukrepov po sklepu upravnega odbora in predlogih komisije za skrajšani delovni čas so odgovorne strokovne službe.

Skrajšani delovni čas se uvede postopno in sicer: od 1. 10. 1964 do 1. 1. 1965 bi bila prosta ena sobota, od 1. januarja 1965 do 1. 7. 1965 dve soboti in od 1. 7. 1965 dalje tri sobote v mesecu, v kolikor bodo rezultati postopnega uvajanja pozitivni.

Delavski svet je potrdil periodični obračun za 1. polletje 1964.

Zaradi zvišanja cen nekaterim prehrabnim artiklom je delavski svet sklenil, da poleg 1.500 din odobri še dodatno zvišanje za ponovnih 1.500 din, ki naj bi se s 1. 8. 1964 vneslo v tarifno postavko na naslednji način:

	din neto
a) za delavce po normi naj se povečajo dosedanje vrednosti grup za pri tem bi pri povprečnem 65% preseganju norm prejeli še in pri povprečnem 10% faktorju stimulacije kar bi predstavljalo ali mesečno 1.500 din	4.—
b) za režijske delavce bi povečali dosedanje obračunske postavke za pri tem bi pri povprečnem 10% faktorju stimulacije prejeli še kar bi predstavljalo ali mesečno 1.373 din	2.40
	0.66
	7.26
	6.—
	0.60
	6.60

Po navedenem bi vsak delavec prejel od 1. avgusta 1964 dalje poleg dosedanjih 400 din dodatka, še zagotovljen minimum 1.500 din neto, ostanek do 3.000 din pa v odvisnosti od postavljenih meril v pravilniku o delitvi OD in doseženega učinka.

Zaradi navedenih povečanj bi mesečno koristili 21 milijonov 017.979 din več bruto osebnih dohodkov.

Sklepi 13. seje UO elektromehanike (24. 8. 1964)

Upravni odbor sprejema na znanje obvestilo kadrovskega oddelka oziroma seznam oseb, ki zasedajo SS delovna mesta, za katera se zahteva ekonomska srednja šola in opozarja vse tiste, ki te izobrazbe nimajo in so mlajši od 30 let, da najkasneje v 6 letih pridobijo znanje, ki se za njihova delovna mesta zahteva.

Upravni odbor je obravnaval predlog za dopolnilno izobraževanje delavcev proizvodnje in smatra, naj o predlogu razpravlja še upravni odbor delovne enote in poda svoje mnenje upravnemu odboru tovarne.

Upravni odbor odobrava šolanje na višji kadrovski šoli — oddelek za organizacijo dela naslednjim: Stanetu Kovaču, Francu Kežarju, Viliju Planinšku, Francu Klemenčiču (vsi tehnični sektor), Ivanu Fabjanu, Alojzu Žiberu (oba organizacijski biro), Avreliju Tronkarju (kinomontaža), Ivi Vidičevi, Miro-

tu Gogali, Ladotu Petroviču (vsi finančni sektor), Janezu Sifrerju, Stanetu Mihaliču (oba vzdrževanje naprav), Janezu Zbogarju (vzdrževanje strojev), Jožetu Fendetu (orodjarna), Vinku Zupanu, Francu Žepiču (produkcija), Mirotu Rojcu, Božidarju Krajsku (gospodarsko-plan-ski sektor), Janezu Brezarju (el. za avtomatizacijo), Edu Podlipniku (umetne mase). Študij se odobrava pod pogoji, ki so bili navedeni v razpisu.

Upravni odbor odobrava tov. Alojzu Dolencu študij na srednji tehnični šoli.

Upravni odbor odobrava tov. Francu Bajžlju, sektor tehnične kontrole in tov. Danielu Kusu, DE kontaktorji in reletji študij na Višji tehnični šoli v Mariboru, oddelek pri delavski univerzi v Kranju.

Sklepi 4. seje UO tovarne za elektroniko in avtomatiko (25. 8. 1964)

Ker smo z obveznostmi do PSO pri izdobjah (predvsem ojačevalcih in drugih artiklih, ki so na tržišču najbolj iskani) v zaostanku, naj gospodarski sektor skupno s proizvodnjo ukrene vse, da se te izgube nadoknadijo. Ojačevalcev GK-13 je v tem mesecu treba nujno izdelati najmanj 1000 kosov, ker v nasprotnem primeru bo dvomljiva prodaja tistih izdelkov, katerih zaloge so že sedaj v nenormalnem porastu.

Poslovanje s tujo kot tudi lastno embalažo je v naši tovarni zaenkrat še neurejeno, za kar pa je krivda predvsem na strani gospodarskega sektorja, ki prejetih zahtev ne vrača pravočasno, za lastne pa ne izdaja potreb-

nih bremenitev. Upravni odbor zahteva, da se rokovanje z embalažo čim prej uredi, kar velja tudi za vse naše obrate.

Kot z obveznostmi do PSO se dogaja tudi z neizpolnjevanjem plana prodaje naših izdelkov, zunanjim kupcem. Dobave količinsko ne ustrezajo, niti se ne držimo postavljenih rokov. Gospodarski sektor naj skrbi za točnejše lansiranje teh artiklov v proizvodnjo (predvsem zvočniki za EI-NIS, slikovni transformator za RC itd.). Zaveđati se moramo močne konkurence, ki vlada na tržišču in pomembnosti gospodarske izgube z ukinitvijo tovrstne proizvodnje.

Izgledi za izvoz niso slabi, ne moremo pa se pohvaliti z natančnostjo izvrševanja obveznosti in prav upravičeno obstoja bojazen, da si možnost dotoka deviz sami zapremo, kajti banka neoporečno stoji na načelu (izvoz-uvoz in zaradi tega naj se planiranju in lansiranju eksportnih artiklov posveča še posebno pozornost).

Člani upravnega odbora so sprejeli sklep, da se mora komisija za izume in tehnike izboljšave pogosteje sestajati, ker je vsak predlog potrebno sproti analizirati, po za to določenem pravilniku. Izračuni prihrankov morajo biti točni (nikakih ugibanj ali predvidevanj), poleg tega pa naj komisija upošteva tudi določeni enomesečni rok izdelave teh analiz.

Člani upravnega odbora so sprejeli sklep, da naj se vsem našim praktikantom in vajencem prevoznih stroškov do tovarne in nazaj povrnejo le nad din 1200.

Člani upravnega odbora so sprejeli sklep, da naj se sredstva v višini din 8.000.000, ki so bila predvidena za gradnjo skladišč v Pržanu in katera niso bila izkoriščena, predvidi za naslednja dela:

— popravilo ponikalnic na Ježici	1.200.000
— popravilo skladiščnih in garažnih prostorov	2.600.000
— preureditev tajništva	300.000
— popravila, ureditev menze	600.000
— popravilo poda v materialnem knjigovodstvu	50.000
— popravilo poltovornega avtomobila	500.000
— poglobitev bazena za odpadne vode in ostala manjša dela	500.000
Skupaj:	6.750.000

Razlika din 1.250.000 ostane nerazporejena, oziroma bo ta denar porabljen za nepredvidena popravila v obratu Višnja gora.

Sklepi 6. seje UO tovarne elementov za elektroniko (26. 8. 1964)

V drugi polovici leta je potrebno podvzeti določene ukrepe, da se bodo vse zaloge uskladile s proizvodnjo in dosegel planirani koeficient obračanja. Zadolžuje se vodjo finančnega sektorja, da s posameznimi DE obravnava ta problem ter ukrepa tako, da se bo v čim večji meri izboljšal koeficient obračanja in uskladile zaloge.

Da bi bil letni plan v celoti dosežen je kljub temu, da je polletni rezultat v skladu s planom, potrebno povečati vse napore glede na znatno višjo zadolžitev v II. polletju. Posebno pozornost je treba posvetiti pravočasni nabavi materiala in polfabrikatov in realizaciji internih investicij, ker samo s povečevanjem števila ljudi ne moremo realizirati povečane proizvodnega plana in obveznosti do tržišča.

UO je nadalje sklenil, da zadoži pravno službo tovarne in kadrovsko-socialni oddelek tovarne, da se z vsemi kandidati, katerim je s sklepom dovoljen vpis v določeno šolo oziroma s tistimi, za katere tovarna že plačuje šolnino, sklene ustrezno pogodbo, ki mora poleg osebnih podatkov vsebovati tudi klavzulo, ki predvideva, da kandidat, ki pokaže slab uspeh na koncu šolskega leta ali pa pred tem izstopi iz šole, mora povrniti tovarni vse izplačane šolnine. Prav tako naj pogodba vsebuje člen, ki obvezuje vsakega posameznika, da po končani šoli ostane v podjetju vsaj toliko, za kolikor časa je prejemal materialna sredstva za določen študij. Pogodba naj tudi precizira, da tovarna povrne 80% stroškov, ostalih 20% stroškov šolni pa gre v breme posameznega kandidata.

UO je sklenil, da se predlaga UO podjetja, da podvzame takoj določene ukrepe, da se reši vprašanje internatskega bivanja 28 dijakov poklicne šole, ki so predvsem iz dislociranih DE tovarne elementov.

Prodaja v juliju 1964

Panoga	v 000 din	
	Plan za julij 1964	Realizacija izvršitve julij 1964 %
ZVEZE		110.3
NAPRAVE		105.4
MERILNA TEHNIKA		125.—
STIKALNA TEHNIKA		110.2
AVTOELEKTRIKA		71.3
ELEMENTI		120.5
ŠIROKA POTROŠNJA		117.—
SKUPAJ	3.000.000	3.083.874 102.8
MONTAŽA		115.3
REZERVNI DELI		151.3
SKUPAJ	3.125.300	3.256.200 104.2
PLAČANA		
REALIZACIJA	3.000.000	3.009.686 100.3

Še enkrat:

Iskra na Gorenjskem sejmu

V predzadnji številki časopisa ISKRA smo z zanimanjem prebrali sestavek pod gornjim naslovom. Sodimo pa, da zasluži še nekaj pojasnil, ne zaradi trditve, da »... morda spet komu ne bo všeč...«, temveč zaradi tega, ker pisec in z njim bralci najbrž ne poznajo nekaterih bistvenih dejstev.

Upravni odbor podjetja je na svoji seji 15. februarja letos ob redukciji sredstev za propagandno dejavnost nastop na Gorenjskem sejmu zaradi manjše pomembnosti sploh izločil. Pogodbo za nastop na sejmu zato ni sklenila Propagandna služba, temveč Uprava ISKRA PSO, nakar je Propagandna služba prejela nalog za ureditev prodajnega prostora ISKRE na tem sejmu.

Na Gorenjski sejem smo torej šli zaradi prodaje izdelkov, ne pa zato, da bi se tam predstavili kot veliko podjetje, kar bi bilo prav v Kranju menda odveč. Zares namreč dvomimo, da bi mogel tudi najrazkošnejši razstaveni prostor ISKRO v Kranju bolje predstaviti, kot lastne tovarne...

Zaradi zahteve, naj razstaveni prostor služi samo prodaji in zaradi izredno pičlih finančnih sredstev je bil nastop na Gorenjskem sejmu tak, kakršen je bil. Dovoljena naj nam bo ugotovitev, da je bila likovna rešitev nastopa docela korektna. Mimogrede naj pripomnimo, da smo stojnico sestavili iz istih elementov, kot toliko prehvaljeni razstaveni prostor na Sejmu tehnike, v Beogradu. Kdor pa presoja ureditev stojnice po obsegu, naj takšne presoje raje — opusti...

Toliko o propagandni plati. Nekaj besed pa zasluži tudi komercialna stran.

Podjetje ISKRA oz. Prodajno-servisna organizacija prodaja svoje izdelke tudi trgovskim podjetjem, ki imajo zelo močno svojo lastno maloprodajno mrežo. Zaradi tega ISKRA svojih izdelkov ne sme in ne more prodajati ceneje kot naši poslovni partnerji v svoji maloprodajni mreži, ker bi si na ta način seveda onemogočila prodajo naših izdelkov tem podjetjem. ISKRA je za Gorenjski sejem posebej formirala prodajne cene in to na podlagi že ustaljene prakse.

Računali smo, da bo trgovska mreža tudi letos na isti način formirala cene izdelkom za Gorenjski sejem; to

je tudi storila za radijske aparate, medtem ko je pa za televizijske sprejemnike, z ozirom na sedanjo tržno situacijo, formirala cene drugače.

ISKRA je že isti dan, t. j. na dan otvoritve sejma pregledala vse cene naših izdelkov pri naših poslovnih partnerjih ter naslednji dan cene temu primerno vskladila.

Prodaja naših izdelkov je potekala tako, kot smo predvidevali. Računati moramo s tem, da ISKRA proizvaja razen radijskih aparatov in nekaterih drugih izdelkov široke potrošnje, v glavnem investicijsko opremo, medtem ko

Še eno mnenje

V glasilu »ISKRA« od 6. avgusta 1964 je bil objavljen članek »Iskra na Gorenjskem sejmu« na katerega dajem sledeče pripombe:

Ob tako bežnem pregledu našega razstavnega prostora je dopisnik opazil prodajo gramofonskih plošč, ni pa niti z besedico omenil, kako smo jih prodajali, kako je bil ta prostor urejen in zakaj je bil toliko kupcev prav na tem mestu. Za prodajo gramofonskih plošč na Gorenjskem sejmu smo dali izdelati pult, ki je bil predmet pozornosti in to zaradi tega, ker je bil prirejen za moderen način prodaje gramofonskih plošč. Pult je bil izdelan tako, da so v njem vgrajeni tudi gramofoni, ki so delovali vsak posamezno na naglavne slušalke ali pa posamično prek vgrajenih zvočnikov. Takega pulta na Gorenjskem sejmu še ni bilo. To seveda za poročevalca ni omembe vredno!

Mislimo, da stavek v drugem odstavku, kjer dopisnik piše »ne vzbuja pozornosti« ni na mestu, ker si pač ni vzel dovolj časa, da bi opazil, da je pozornost s strani kupcev bila precejšnja.

V četrtem odstavku med drugim omenja, da smo znižali cene za 5,3% in dalje navaja znižane cene za naše RA in TV aparate. Pripombo na to je že napisal direktor filiale Ljubljane tov. Cvar, ki je dovolj točno podan in edino pravilen.

Posebno potrjena pa je izjava tov. Zupanciča, ki naj bi izjavil dopisniku, da finančni posli niso ravno na višini, kar se lahko tolmači dvournno.

Vprašanje dopisnika je bilo: Kako gredo posli — prodaja na Gorenjskem sejmu?

Odgovor: Računali — planirali smo, da bomo več prodali. Mislili smo, da bomo dobili za prodajo na Gorenjskem sejmu tudi televizorje podjetja »Rudi Čajavec«, ker pa teh do takrat nismo dobili, prodaja ne gre tako kot smo planirali. Poleg tega sem

ostala podjetja lahko nastopajo z mnogo širšim asortimanom široke potrošnje in je zaradi tega lahko njihov uspeh na takih sejmih znatno večji. Če pa bi nam tovarna Rudi Čajavec« dobavila obljubljeno količino televizijskih sprejemnikov, pa bi lahko dosegli še znatno večji promet oz. prodajo.

Takšna je torej resnica — tista, ki mora biti osnovno vodilo v novinarski dejavnosti in objektivnem poročanju o dogodkih.

Sestavek v predzadnji številki nam torej upravičeno »... spet ni bil všeč...!«

ing. Mitja Tavčar
in Jože Cvar

tudi omenil, da TV aparati podjetja RIZ ne gredo dobro v prodajo.

Izjava: »Dejal bi, da ne poznamo dobro trga...« tov. Zupancič oikdar ni izrekel, zato zahteva, da se ista prekliče. Ne morem si predstavljati, kako se more tako grobo predrugačiti besede izrečene ob tem razgovoru.

V bodoče pa naj dopisniki intervjuje na licu mesta za pišejo, da ne bo prišlo do potvarjanja izjav namerno ali nenamerno. Za cene naših TV aparatov na Gorenjskem sejmu smo bili dogovorjeni v PSO in smo tudi take postavili. Imeli pa smo dovoljenje, da cene znižamo, seveda do dogovorjene cene (v primeru pa, da gredo druga trgovska podjetja v preobčutno znižanje, aparate rajši vzamemo iz prodaje).

Na Gorenjskem sejmu smo prodajali artikle široke potrošnje, ki so bili v zadostni količini in na zelo vidnem mestu razstavljeni in najbolj privlačno prikazani. Pri skromnosti udeležbe kot jo navaja pisec, igra veliko vlogo prostor in cena, na kar pa on verjetno ni mislil, ker ne pozna plana propagande.

Vedno smo pripravljeni slišati konstruktivno kritiko, ne moremo pa dopustiti potvarjanja izjav, zato zahtevamo, da se potrjene izjave v naslednjem listu prekličejo. Jože Zupancič

Mednarodni turnir v kegljanju

Na štiristeznem kegljišču KK Triglav v Kranju je bilo 22. 8. 1964 mednarodno tekmovanje v disciplini 6x100 lučajev mešano. Nastopilo je 9 reprezentanc kranjskih kolektivov in ekipa gostov iz Württemberga v Zahodni Nemčiji. Na tem tekmovanju je zmagala ekipa »ISKRE«.

Rezultati tekmovanja so bili naslednji: 1. Iskra 2467 (povprečje 411 kegljev; ekipi po sestavljali: Ivan Struž-

Vojaki nam pišejo

V uredništvo dan za dnevno prejemo pisma in dopisnice. Pišejo nam jih mladi člani kolektiva, ki služijo vojaški rok po raznih krajih države. Vsebinska teh pisem si je na moč podobna. Vojaki se nam zahvaljujejo za redno pošiljanje našega lista, ki jim daleč od doma pomeni živo vez z ISKRO in sodelavci. Vsi poudarjajo, da list natanko preberemo, kar jim radi verjamemo, bilo pa bi prav in lepo, ko bi ga tako natanko prečitali tudi vsi drugi člani kolektiva, ki niso pri vojaki.

Prav zato, ker so si po vsebini pisma vojakov tako podobna, jih ne moremo objaviti posamič, pač pa smo za današnjo številko zbrali vsa prispela, v katerih vojaki pozdravljajo svoje sodelavce v tovarnah in enotah ISKRE in si želijo, da bi »ISKRO« še naprej redno prejeli.

Pozdrave pošiljajo naslednji vojaki:

JOŽE GRILC, V. p. 2736/30 Benkovac, Dalmacija;
JANKO OKORN, V. p. 8709/7 Kovin, Banat;
CIRIL GORJANC, V. p. 7716/18 Sabac;
ALOJZ KAJZER, V. p. 9234/20 Beograd;
TONE DEBELJAK, V. p. 8775/034 Sarajevo;
MARTIN HEBERLE, V. p. 7930/8 Vinkovci;
ALOJZ LAVTAR, V. p. 5920-11/d;
FRANC ŽOS, V. p. 9014/2, Šibenik;
CIRIL DEBELJAK, V. p. 7710/1 Beograd.

Vsem vojakom lepa hvala za pošto in naša želja je, da bi čimprej in uspešno doslužili vojaški rok in se spet vrnili na svoja nekdanja delovna mesta, v našo skupno borbo za izpolnitev naših proizvodnih obveznosti.

Pomanjkanje materiala

Na vseh vogalih se lahko sliši ta krilatica, da proizvodni plan ali plan po asortimanu DE ni bil izpolnjen prav zaradi pomanjkanja materiala. Zato sem šel na kratek razgovor v našo CNO, kjer sem zvedel:

— vse tovarne so bile dolžne dostaviti plan materialnih potreb za letošnje leto že lani oktobra, a so bile zelo redke tovarne, ki so plan dostavile CNO v novembru, so bile pa tudi take, ki so svoje materialne specifikacije oddale januarja letos. Kakšne so pri takem poslovanju posledice, ugotavljamo letos (oglejte si naslov tega članka).

— Kvartalne plane materiala morajo tovarne dostaviti CNO 45 dni pred pričetkom kvartala, ker naši dobavitelji ne morejo sicer vključiti naših potreb v svoje proizvodne plane. In če rečem, da so zelo redki kolektivi, ki se držijo teh rokov, sem povedal dovolj (in tu je še en razlog za »pomanjkanje materiala«).

— Plani materialnih potreb so v naših tovarnah slabo sestavljeni (pomankljivo, površno, neprecizno, na hitro roko ipd.), in ni redek pri-

mer, da letne potrebe po nekem materialu nek kolektiv porabi že v prvem polletju itd. Temu botrujejo slabi normativi, razni rebalansi začelkom leta, ko so proizvodne zmogljivosti naših dobaviteljev že 150-odstotno zasedene, in ne nazadnje napake pri množenju (izgleda, da nekaterim planerjem decimalna vejica še vedno dela nedopustne težave). In posledice namesto, da bi takega planerja poslali v osnovno šolo na dopolnilni tečaj iz računstva, norijo nabavniki po vsej zemeljski obli, da nabavijo material, nujno potreben za proizvodnjo — in to po bilo kakšni ceni. Rezultat: dražji material + nadure + X + Y = višje lastne cene, manj dohodka. Hvala lepa! In to sa mo zaradi... tovariši, kako bi vi to imenovali? Kaj pa če zaradi takih nerednosti nato niti ni mogoče materiala nabaviti pravočasno, odnosno sploh ne? Kdo plača tako nastalo škodo? Mi vsi! Lahko je pred svojim kolektivom izjaviti: »... zaradi pomanjkanja materiala...«. Tovarišija, metlo v roke, pometati je treba ali po naše: analizirati razloge in vzroke, ter jih odpravljati. Kje naj pa vsakdo najprej začne, upam da nasvet ni potreben.

Da bi se stanje okoli planiranja, rokov in specifikacij materiala popravilo, je časopis »Iskra« naprosil CNO, da nam bo s časa na čas dajala podatke za objavo v časopisu. Na ta način bomo lahko objavili vsak kolektiv posebej kje so razlogi za »pomanjkanje materiala«, kadar in če bo to pomanjkanje nastopilo. Pa tudi vse kolektive vabimo na sodelovanje v tej naši težnji za izboljšanje preskrbe na še proizvodnje z materialom

Ivan Kranjc

I. S.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniško telekomunikacije elektrone in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in klisjeji: »CP Gorenjski tis« Kranj